

Baross Gábor Társaság állásfoglalása

„Gazdasági trendek – anno 2012”

A Baross Gábor Gazdaságpártoló Társaság elnöksége a 2011. november 25-i, klubestjén elhangzott két kiváló előadás – Havas István és Járai Zsigmond nemzetközi illetve hazai kitekintésű összefoglalója – illetve az azt követő vita alapján, a kialakult gyakorlatnak megfelelően, összefoglalta a Társaság állásfoglalását.

A gazdaságpolitika 2011-ben nemcsak normatív, az egész reálgazdaságra és az államháztartásra irányított szerkezeti intézkedésekkel (például a személyi jövedelemadó és a társasági adó csökkentése, illetve szelektív forrásallokáció a költségvetési szférában) operált, hanem tucatszámú külön- és válságadóval, egyes célterületeknek, illetve társadalmi tevékenységek támogatásával összefüggésben nyújtott jelentős adókedvezményel, a devizahiteles lakáskonstrukciók törlesztésének – különösen végtörlesztésének – jelentős részben bankokra hárított konstrukciójával, a magán-nyugdíjpénztári rendszer forrásainak felhasználásával közvetlenül, normativitást háttérbe szorítva avatkozott be gazdaság működésébe.

E forgatókönyv, az ilyen gazdaságpolitikai "innováció" fenntarthatósága az újra elmélyülő globális és regionális pénzügyi válság körülményei között, terheltté vált bizonytalanságokkal. Bár jó a kereskedelmi egyenleg, a mezőgazdaság szépen teljesített, s az államháztartás 2011-es hiánya a különadóknak és az újabb és újabb költségvetési megszorításoknak, s elsősorban az átvett magán-nyugdíjpénztári vagyon nem kis része felhasználásának tulajdoníthatóan a tervezetthez közelítően valósul meg. Annak ellenére azonban, hogy a „fundamentumok” részben megfelelőek, súlyos külső és belső finanszírozási gondok jelentkeznek. A működő-tőke beáramlása – a környező országoktól eltérően – nem állt vissza a válság előtti szintre. Jelentősen csökkent a hitelállomány, a banki aktivitás meredeken zuhant, a vállalkozások által felvett hitelek megújítása is mind nagyobb nehézségekbe ütközik. Ha eredményes lépések nem történnek, ez a halasztás az óriási forráshiánnyal, elmaradt felújításokkal, fejlesztések halogatásával terhelt államháztartást, a jóval több, mint 2000 milliárdos, jórészt behajthatatlan követelésekkel is küzdő, zsugorodó bevételi oldalt és a hasonló nagyságrendű adósságszolgálati kötelezettséggel túlterhelt kiadási oldalt egyaránt nehéz helyzetbe hozta.

A változásokhoz az államháztartási modernizáció, a nagy ellátó rendszerek modernizációjának következetes végrehajtása mellett fordulat szükséges a gazdaságpolitikában. Nem lehetséges jó célokat úgy megvalósítani, hogy az eszközök rosszak, egymásnak ellentmondanak, az adott társadalmi-gazdasági miliőben elfogadhatatlanok, esetleg nyíltan szembe mennek a gazdasági realitásokkal. Ugyanakkor az, hogy mi a megvalósíthatatlan, eredménytelen, destabilizáló és mi az, ami helyénvaló, biztonságot-növelő és fenntartható értékteremtést jelent, az a pillanatról, pillanatra változó, rendkívüli egyensúlyproblémákkal terhelt, s a pénzügyi-gazdasági válság megoldását a „sorok zárásában” kereső Európában korántsem egyszerű. A hibák elkövetésének és kijavításuknak az időigénye nem azonos. A gazdaság teljesítménye és a társadalmi szolgáltatásokra fordítható erőforrások közti harmóniák megtalálása ma olyan, bel- és külgazdasági realitásokhoz igazodó új finanszírozási „egyenletek” megoldását követeli meg, amelyek megoldása messze meghaladja a hagyományos költségvetési számtan világát. Napjainkban a jövő fejlődésének fenntarthatósága a legkevésbé sem csak a megszorító és „lazító” intézkedések adózási és más (elvonási vagy éppen támogatási) számaival jellemezhető gazdasági-racionalizálási lépésektől függ, hanem a kevésbé számszerűsíthető külső és belső társadalmi alkalmazkodási képességeket is magában foglalja. Nagy önfegyelemre, visszafogottságra, türelemre és konszenzus-készségre van szükség ahhoz, hogy a változásokhoz való alkalmazkodás törekvése, az azonnali beavatkozások reflexe ne vigye a választott megoldásokat az improvizáció irányába.

A magyar gazdaságpolitikának több, egymást keresztező követelménynek kell megfelelnie. Meg kell őriznie a stabilizáció, konszolidáció eddigi eredményeit, s ugyanakkor hatásos válságkezeléssel kell menedzselni a pénzügyi feszültségek és a recesszió következményeit, elejét véve egy újabb, mélyebb krízisnek. A siker feltétele, hogy a gazdasági eredmények már rövidtávon oldják a lakosságot terhelő megszorítások kedvezőtlen, társadalmi repedéseket okozó hatásait. Sürgető a foglalkoztatás növelése, a kiszorultak visszavezetése a munka világába, az oktatás korszerűsítése, a gazdasági szereplők likviditása és hitelképessége javítása. S mindezt úgy, hogy biztonságosan finanszírozható maradjon az ország, annak ellenére, hogy jelentős külső finanszírozási forrás szükséges, miközben nagy a gyenge ország-kockázati besorolásból következő kamatfelár.

A mai kilátások szerint, 2012. évi jó esetben is stagnáló szintje a nemzeti összterméknek azt vetíti előre, hogy a közelebbi jövőben nem, legfeljebb 2013-ban indulhat meg az egyensúlyi növekedés a magyar gazdaságban. Ehhez azonban jelentős mértékű tőkebővülésre és technikai fejlődésre, valamint szakképzett munkaerőre volna szükség. Az előbbihez hitelkínálat, az utóbbihoz célirányos intézkedések (szabályozás, szervezeti feltétel és finanszírozási forrás) szükségesek. A fellendülés motorja lehet, hogy ha a bizalom visszatér. Mindezekkel a külső és belső társadalmi-gazdasági egyensúlytalanság állapotát,

ha nem is lehet feloldani, de a folyamatokat jobban kordában lehet tartani. A kép, ha nem is derűs, de azt mutatja, hogy lehetőségek ma is vannak.

Budapest, 2011. december 23.

Baross Gábor Társaság Vezetősége:

Prof. Dr. Kovács Árpád elnök
Dr. Kacs Kovics Imre társelnök
Schulek János alelnök
Mitnyan György alelnök
Haranghy Csaba alelnök
Boroznaki Árpád főtitkár